

Inauguracyjny tom *Studiów liturgiczno-pastoralnych* dzieli się na trzy zasadnicze części. Pierwsza część poświęcona jest życiu i działalności ks. prof. W. Schenka. Ukazuje się tu wszystkie aspekty jego ogromnie twórczej działalności, akcentując w sposób szczególny aspekt dydaktyczno-naukowy i duszpasterski. Jak wynika z przedstawionego przez wielu znanych teologów polskich materiału, ks. prof. W. Schenk, był rzeczywiście człowiekiem wielkiego formatu. Wzorowym kapłanem, rzetelnym naukowcem i wyjątkowym duszpasterzem. Obrazują to bardzo ciekawe wspomnienia o zmarłym, zamieszczone na końcu pierwszej części książki.

W części drugiej *Księgi Pamiątkowej* Redaktor umieścił różne artykuły naukowe. Można je zaliczyć do trzech klasycznych działów liturgii: historycznego, teologicznego i pastoralnego. Interesującym jest fakt, że tematyka artykułów nie zacieśnia się tylko do liturgii Kościoła rzymskokatolickiego, ale porusza także tematy Kościoła bizantyjskiego.

Trzecia i ostatnia część książki ma charakter typowo dokumentalny. Jest w niej mowa o różnych diecezjalnych sympozjach, które miały miejsce w ostatnich latach w Opolu. Część ta zamieszcza również obszerne sprawozdanie z działalności Diecezjalnego Instytutu Pastoralnego w Opolu.

Warszawa-Łomianki

KS. ADAM DURAK SDB

V. AYALA, *Z Maryją na modlitwie*. 31 nabożeństw maryjnych, Warszawa 1989, Wyd. salezjańskie, ss. 256.

W ciągu roku liturgicznego przeżywamy wiele maryjnych nabożeństw. Ich struktura w zasadzie jest podobna, chociaż wyakcentowanie nowych duchowych treści tych nabożeństw, dla duszpasterzy dbających o dobrze rozumianą twórczość liturgiczną, stanowi niemały problem. Stąd bardzo przydatna będzie na naszym polu duszpasterskim książka Vidal Ayala, zawierająca propozycje i materiał do 31 nabożeństw maryjnych. Książka wyszła pod tytułem: *Z Maryją na modlitwie*. Przetłumaczył ją z języka hiszpańskiego ks. A. Gabrel SDB, długoletni misjonarz w Hondurasie.

Książka dzieli się na trzy części. Pierwsza z nich, najobszerniejsza, zawiera 31 nabożeństw maryjnych. Jest to wartościowy materiał do wykorzystania we Mszach św. ku czci Matki Bożej lub — jak mówi we wstępie do książki ks. G. Jaskot — pomoc do celebracji nabożeństw maryjnych. Część druga książki, zawiera dodatkowe psalmy responsoryjne, które można używać według uznania celebrans zamiast innych, proponowanych w schematach nabożeństw. Trzecia część książki zawiera teksty poetyckie.

Mamy do czynienia z książką treściowo bardziej interesującą, a jednocześnie z wartościowym i praktycznym materiałem celebratywnym. Książka ta, jako pomoc duszpasterska w przeżywaniu maryjnych celebracji liturgicznych, może wszystkim, duszpasterzom, katechetom i nawet ludziom świeckim, służyć bardzo dobrze.

Warszawa-Łomianki

KS. ADAM DURAK SDB

ANTONI JACKOWSKI, *Zarys geografii pielgrzymek* (Zeszyty Naukowe Uniwersyte-
tu Jagiellońskiego MVI, Prace Geograficzne z. 85), Kraków 1991, ss. 230.

A. Jackowski, geograf w Instytucie Geografii UJ, zajął się problematyką pielgrzymek w skali światowej. „Dotychczasowe opracowania — pisze we Wstępie — były na ogół ograniczone do poszczególnych ośrodków kultu, znacznie rzadziej — do pielgrzymek w obrębie danej religii. W chwili obecnej istnieje duże zapotrzebowanie na studia traktujące migracje religijne na świecie jako zjawisko przestrzenne i społeczno-ekonomiczne”. Autor opracował najważniejsze zagadnienia związane z pielgrzymkami we współczesnych religiach świata, posługując się kluczem czaso-przestrzennym — jak

przystało na geografa. Zostały omówione pielgrzymki w chrześcijaństwie, islamie, buddyzmie, hinduizmie, judaizmie i innych religiach. Do najważniejszych centrów pątniczych w chrześcijaństwie należy w Europie, obok Watykanu (Rzymu), Częstochowa-Jasna Góra, Lourdes i Fatima. Niewątpliwie ożywienie migracji pielgrzymkowych we współczesnym świecie nastąpiło na skutek licznych podróży pielgrzymich Jana Pawła II. Na podstawie obserwacji kierunków migracji wynikających z motywów religijnych i rozmieszczenia ośrodków docelowych tych wędrówek Autor wyodrębnił na świecie 11 wyraźnie zaznaczających się głównych makroregionów pielgrzymkowych. Makroregion Europa obejmuje takie ośrodki, jak: Rzym, Lourdes, Częstochowa, Monserrat, Santiago de Compostela, Fatima, Knock, Mariazell, Altötting, Asyż, Niepokalanów, Padwa, Kalwaria Zebrzydowska, Einsiedeln, Góra Athos, Zagorsk. Liczne wykresy i mapy, w technice grafiki białoczarnej, ilustrują omawiane kwestie. Praca użyteczna i pouczająca dla duszpasterzy i liturgistów, może pełnić rolę informatora na temat pielgrzymek i turystyki religijnej w świecie.

Kraków

KS. JERZY CHMIEL

Polskie śpiewy religijne społeczności katolickich. Studia i materiały, t. I, pod red. B. Bartkowskiego, przy współpracy K. Mrowca i J. Stęszewskiego (TN KUL, Źródła i monografie 117), Lublin 1990, ss. 400.

Instytut Muzykologii Kościelnej KUL rozpoczął w r. 1970 żmudną pracę zbierania pieśni religijnych w Polsce, śpiewanych przy różnorodnych religijnych okazjach (kościół, obrzędy pogrzebowe, kolędowe, wesela). W rezultacie 13-letniej pracy inwentaryzacyjnej (1970—1982) przeprowadzono badania na terenie 179 parafii należących do prawie wszystkich polskich diecezji i w jednej polskiej parafii w Chicago, nagrano 13 991 pozycji i zapisano ok. 4000 stron informacji towarzyszących. Książka dzieli się na dwie części: w pierwszej, informacyjnej zostały podane założenia edytorskie i dokumentacja historyczna materiału (J. Stęszewski, ks. B. Bartkowski, ks. K. Mrowiec, J. Bartmiński). W części drugiej pomieszczono materiały muzyczne: śpiewy kościelne i pozakościelne. Przewiduje się wydanie 8 woluminów. Trzeba pogratulować wszystkim, którzy przyczynili się do powstania tego opus canticum religiosarum Poloniae — przede wszystkim Instytutowi Muzykologii Kościelnej KUL — i życzyć, abyśmy nie czekali zbyt długo na pozostałe tomy.

Kraków

KS. JERZY CHMIEL

PRZEGLĄD BIBLIOGRAFICZNY

ANALECTA CRACOVIENSIA

1989—1990, t. XXI—XXII

Brzegowy T., ks., *Teofania kultu Syjonu*, 155—168; o. Dąbek T., OSB *Eucharystia i Duch Święty*. Więź teologiczno-biblijna, 179—202; Pindel R., ks., *Współtwórczy charakter Wieczery Pańskiej według I Listu do Koryntian*, 271—284.